

Pavel Radosta

ZTRACEN V ZEMI MAMUTŮ

Ilustrace
Kateřina
Coufalová

Pavel Radosta

ZTRACEN
V ZEMI
MAMUTŮ

Ilustrace Kateřina Coufalová

slovar

PŘEDJAŘÍ

... temná silueta zmizela ve tmě

Štiplavý kouř skomírajícího ohně probudil Niama ještě za tmy. Vyhrabal se ze změti kožešin, opatrně překročil spíš tušené než viděné spáče a protáhl se vchodovým závěsem na chladný čerstvý vzduch. Závěs z mrazem ztuhlé zubří kůže se vrátil do rámu z mamutích klů a utlumil chrápání, pokašlávání i zápach ze zakouřené chýše.

Noc se chystala na svítání, tma na východní straně už bledla.

Niam se protáhl a rozhlédl se po ztichlém táboře.

Tenký pramínek bílého dýmu z venkovního ohniště stoupá přímo vzhůru. Siluety ostatních chýší splývají s obrysem Velkého kopce. V mrazivém vzduchu je slyšet šumění nedaleké řeky i šramot od hromady mamutích kostí na okraji tábora. Jakýsi pták ve tmě nesměle píská v předtuše blížícího se jara.

Bosá chodidla začala Niam studit. Blátivá zem, rozšlapaná ve dne desítkami nohou lovců, žen i dětí, přes noc zmrzla. Zima se stále držela krajiny jako rosomák zkřehlé kosti. Chlapec zašel za chýši a pustil proud dlouho zadržované moči na kaluž pokrytou ledem. V šeru se mu zdálo, že i z moči vychází kouř jako z chladnouchého ohně.

Od skládky kostí se ozvalo vyděšené vysoké zaštěknutí lišky, pak ostré lupnutí, jako když se zlomí suchá větev. Potom vše opět ztichlo.

Niam měl pocit, že ustalo i ševelení řeky. Náhlý závan strachu mu přešel po zádech a sevřel dech. Bez hnutí zíral k hromadě kostí, kde se mezi nejasnými obrysy vybledlých klů, lebek, lopatek a žeber černala příkrčená protáhlá skvrna. Niam rozeznal dlouhý ocas, který sebou na konci prudce švihal. Dokonce zaslechl i tlumené, hluboké zavrčení.

Pak se temná silueta vzepjala, i s liškou v tlamě přeskočila velkou hromadu a zmizela ve tmě.

Niam se roztrásl. Chlad mu zježil chloupky na holých rukou. Obrátil se a rychle vklouzl zpět do vydýchané chýše.

Za denního světla hromada už nevypadala tak strašidelně

„Niam, vstávej! Jen sysli chrápou celou zimu.“

Bylo už světlo, když se Niam znovu probudil. Chýše byla prázdná, vchodový závěs odklopený. Také některé kožešiny, které pokrývaly kostru chýše, byly vyhrnuté. Zvenku sem doléhaly hlasy ranního tábora.

„Slyšíš? Vstávej, medvěde!“ pokřikoval před chýši Kňuk, Niamův mladší bratr.

Niam vyklepal do ohniště zbytky mechu, kterým měl vycpané zimní boty, pak ale boty odložil a bosý, jen zabalený v kožešině, ve které spal, vyšel ven. Za nízkým vchodem se narovnal a přimhouřenýma očima přelétl ruch panující v táboře.

Silam, nejschopnější z lovců, cosi důrazně vysvětloval hloučku mužů na okraji tábora. U hlavního ohniště se batolilo několik malých dětí, kterým matky chystaly na varných kamenech teplou kaši. Některé matky své děti kojily. Mama, vrásčitá, nahrbená stařena, která vládla Niamově chýši i všem ženám v táboře, nad hromádkou kožešin něco vysvětlovala tlusté zrzce. V otvoru vedlejší chýše se hezká mladá žena snažila vyčesat rozčuchané vlasy, sepnout neposlušný účes kostěnou sponou a čelo ozdobit řemínkem s navlečenými mušličkami. Od hromady kostí nesli dva menší chlapci ulomený, ale stále ještě těžký kus mamutiho klu k hlavnímu ohništi.

„Hrom do vás, smečko vlčí!“ Z nejbližšího obydlí se ozývá křik malé, rozčepýřené ženy, která nadávkami vyhání z pelechu skupinku chlapců, vedených podsaditým a divoce vypadajícím chlapcem s dlouhou jizvou na tváři.

Niam si vzpomněl na noční stín, který ho vyděsil u skládky kostí. Za denního světla hromada už nevypadala tak strašidelně. Chlapec se k ní rozběhl, raději za chýšemi, aby si ho někdo z dospělých nevyšiml a nepředělil mu práci.

Snažil se najít stopy zvířete, které před svítáním zahlédl. Zem kolem hromady ale byla ještě zmrzlá.

Tady!

Otisk tlapy. Čtyři menší prohlubně s náznakem drápů, jedna větší vzadu. Jinak nic. Žádná další stopa, žádný chomáč srsti uvíznutý na ostrém úlomku kosti, žádný závan pachy.

Že by to byl přelud?

Leskle černý krkavec, který se chlapcově marnému slídění vysmíval na vrcholu hromady, jen tak tak uskočil před dobře namířeným kamenem a těžce se vznosl ke kalné obloze. Z bezpečné výšky si pak skřehotavě postěžoval střechám táborových chýší,

rozesetých kolem velkého ohniště, zanádal na lidské hemžení pod sebou a vyslal krákoravý pozdrav nedaleké řece. A jak stoupal výš a výš, bosý chlapec u hromady kostí se zmenšoval a ztrácel, stejně tak střechy chýší, ze kterých zbylo jen několik teček uprostřed nekonečné, stříbřitě šedé travnaté nížiny, protkané lesklou stopou říčního toku.

Prokřehlý Niam, kterému se krkavec ztratil v šedavých výšinách, sebral z hromady velkou mamutí kost, aby se nevracel s prázdnou, a zamířil přímo k ohništi.

Chlapce překvapila její srst

Silam se odvrátil od mužů, kteří se už rozcházeli za svými úkoly, a sledoval Niama, vlekoucího ohromnou kost. Měl rád tohoto chlapce, kterého snad brzy budou moci vzít na lehčí společný lov. Kluk je bystrý, nebojácný, běžec, že mu nestačí většina lovců.

Trochu hubený, řekl si pro sebe a dál přemýšlel.

Hubený proto, že se od loňského léta tak vytáhl, pomyslel si. Jistě ale brzy zesílí, ramena má široká, klouby silné... a velké nohy, pousmál se Silam Niamovým bosým, chladem zmodralým chodidlům.

„Hej,“ zavolal na něj. „Ty – najdi Mota, půjdete zkontrolovat pasti.“

Bylo to tak trochu vyznamenání. Mot už byl téměř dospělý, sílu měl větší než někteří z mužů. Jako jediný se také odvažoval na vykotlaném kmeni vydat na rozvodněnou řeku a odrážet se ode dna dlouhým bidlem. Byl to samotář, často opouštěl tábor na celý den a vracel se vyčerpaný, občas plný drobných ran a šrámů a občas, pravda, také s menším úlovkem.

Mot už stál u své chýše připravený.

Přes ramena krátký kabátec z vlčí kožešiny s rukávy po lokty a s velkou kapucí. Místo teplých, ale nepohodlných zimních kalhot lehkou kožešinovou suknicí ke kolenům, na nohou vysoké boty z koňské kůže. Kabátec měl v pase převázaný několikrát omotaným řemenem a na něm zavěšeno několik tenčích, kratších řemínků na případný úlovek. Na krku se mu houpal malý pazourkový nůž, který si sám vyrobil. V levé ruce svíral lehký oštěp, zakončený kostěným hrotem.

Niam rychle vklouzl v chýši do bot, které stáhl tenkými řemínky, přes jednoduchou vestu z jemné kůže, sepnutou na boku kostěnou sponou, si přehodil krátký kabátec z liščích kožešin, místy už poněkud vypelichaných. I on popadl oštěp, chvilku zaváhal nad lukem, ale nechal ho viset na stěně chýše a vyběhl za Motem. Ten už mezitím opustil tábor a dlouhým, rázným krokem se vydal ze svahu k řece.

Niam ho dohonil u úzkého pásu borového lesíka, když tábor už zmizel z dohledu.

Příkrčený Mot na něj čekal s několika krátkými klacky, které nalámal z popadaných větví a s hrstí oblázků, které sem naplavila řeka.

Nemusel nic říkat. I Niam věděl, že v lesíku, na okraji porostlém hustým křoviskem, by se mohla skrývat drobná zvěř.

Chlapci si rozdělili dřevěnou i kamennou municí a každý z jedné strany začali obcházet lesík. Povykovali u toho, sem tam hodili do křoví oblázek nebo tloukli oštěpy do kmenů stromů. Občas vyplašili drobného ptáčka nebo ukřičenou straku. Byli už téměř na konci lesíka, který se zde sbíhal do řídké špice, když na Niamově straně vyrazilo nízkým letem malé hejno bělokurů.

Niam bleskově mrštil klacek za letícími ptáky.

Neminul – i když tentokrát spíše díky štěstí než přesnému míření. Roztočený těžký kolík zasvištěl vzduchem, pak tlumený náraz a zasažený pták se v několika vzdušných kotrmelcích rítí k zemi.

„Mám ho.“

Niam radostně vykřikl a oba chlapci se rozběhli k raněné kořisti.

Bělokur i se zlomeným křídlem prudce kličkoval a uhýbal vzrušeným lovcům. Zastavil jej až další úder.

Ještě zmlátajícího se opeřence Mot vyzdvihl, znalecky potěžkal. Tiché křupnutí a tělo hnědobílého, i po zimě dobře vykrmeného ptáka znehybnělo.

K Niamově nelibosti si uloveného bělokura Mot připnul za pas a bez jediného slova uznání vyrazil k dnešnímu cíli – nízkému křovinatému remízku, kde se navečer před svými nepřáteli skrývaly početné družiny zajíců běláků a kam Mot se zkušeným stopařem Línem také nakladli den předtím oka.

Napětí, se kterým se chlapci blížili k nastraženým pastem, je popohánělo a k remízku už doběhli. Udýchání a s koleny ošlehanými od nízkých keříků vrb a bříz.

Do hustého, pichlavého křoví vedlo několik chodníčků, spíše nízkých tunelů.

Právě sem včera po ránu Lín a Mot nastražili několik desítek zajacích ok – tenké, ovšem pevné řemínky z hladké kůže. Oka byla volná, ale ve chvíli, kdy se stáhla kolem krku vyděšeného zajíce,

kořist už nepustila. Konce řemínků byly uvázány na pružné větvičky, které oko na vzpínajícím se zajíci jen víc a víc utahovaly.

Mot i Niam se pustili na všechny čtyři a prodírali se tunely, průlezy a škvírami hustého křoví. Trnité větvičky je chytaly za kožešinnové kabátce, drásaly jejich holá předloktí, co chvíli jim švihly do tváře. Ale všechno strádání rychle přešlo. Téměř ve stejnou chvíli oba hoši vykřikli radostí.

„Mám ho!“

„Já taky!“

Niam objevil bílého ušáka, kterého řemínek na silné větvi vytáhl málem do pozoru a už téměř uskrtil. Jen jeho zadní běhy ještě tančily trhavý tanec smrti. Mot pak našel zajíce, který okem sice proskočil, ale zachytil se za břicho a z posledních sil cloumal svým poutem. Ve stíněném prostoru nemohl Mot zajatce zabít ranou do vazy, tak použil nůž a už mrtvé tělo zajíce vyprostil ze sevření pevného řemínku.

Chlapci opravili poškozená oka a znovu je nastražili. Potom vycovali z křoví.

Dva zajíci a bělokur. V táboře je pochválí. I když úlovek nenasytí celý kmen, tohle čerstvé přilepšení jídelníčku jistě potěší.

Už se chystali k návratu, když si Mot povšiml jakéhosi pohybu téměř uprostřed remízku.

V příšeří hustých křovin se něco pohnulo a slabě zasténalo. Mot se znovu ponořil do pichlavé houštiny. Když se po chvíli objevil, táhl za sebou na řemínku lišku.

Liška se příliš nevzpouzela. Těžce dýchala, jak jí kožený řemínek stahoval krk. Větev řemínek vytáhla nahoru, takže ho liška nedokázala přehryzat. Jak se ale mohla chytit do poměrně malého oka, nastraženého na zajíce? Zřejmě v zápalu lovu vlétla hlava nehlava do zaječího úkrytu a vrozená opatrnost šla stranou. Liška na řemínku sípavě popadala dech a jen chabě cvakala zuby naprázdno do vzduchu.

Chlapce překvapila její srst. Byla nezvykle tmavá, jakoby namodralá a velmi hustá. O tom, kdo ji dostane, rozhodne Silam nebo Mama, každopádně z ní bude opravdu vzácná ozdoba. Možná čepice?

Mot věděl, že tuhle kožešinu nesmí poškodit nožem nebo natrhnout ranou klackem. Položil proto lišku na bok a důrazně, ale opatrně jí dupl na hrudník. Pak ještě jednou.

Liška vykvikla, čelisti se rozevřely a zmodralý jazyk vyhrězl z otevřené tlamičky.

Liška byla mrtvá.

Jako vzteklé vlčice

Návrat do tábora byl pro oba hochy trochu zklamáním.

Místo obdivného přivítání je čekalo pozdvižení, které vyvolala hádává Kira. Ano, ta žena, která ráno s hlasitým lamentováním vyháněla ze své chýše tlupu chlapců, vedených jejím synem Kríkem.

Teď si Kira vylévala zlost na Nomě.

Noma byla nejhezčí mladá žena v táboře.

Byla drobnější a štíhlejší než ostatní ženy, ale tento nedostatek vynahrazovala přitažlivou tváří a uměním zdobit si vlasy i oděv

jako žádná jiná. Jediná sdílela chýši kromě své matky a svých dětí i se dvěma muži – Gorem a Kotem. Mladých a plodných žen bylo v kmeni málo, a tak se ti dva museli spokojit s jednou, což často bylo jablkem sváru. Nomě ale přízeň dvou mužů a občas i dalších v kmeni nijak nevadila. V její chýši bylo vždy teplo, dostatek jídla, kožešin, vzácných mušlí i barev k potírání vlasů.

Tentokrát ale nemohl za hádku Nomin vyzývavý vzhled nebo napjaté soužití v její chýši. Noma se prostě připletla zuřící Kiře do cesty a ta si potřebovala nahromaděný vztek nějak vybit.

A protože Noma si také nenechala nic líbit, vrátili se Niam s Motem zrovna ve chvíli, kdy se obě ženy do sebe pustily pěstmi, nehty, kopanci a už už se natahovaly po nějakém klacku nebo velké kosti, aby soupeřku přetáhly po hlavě.

V té chvíli zasáhl Kerek.

„Dost,“ zahulákal a rozběhl se k potyčce. „Jako vzteklé vlčice,“ zamumlal si pro sebe.

Kerek se spolu s Kirou, jejími dětmi a několika dalšími členy svého rodu přidal do tábora ještě před zimou. Opravil opuštěnou chýši na konci ležení, překryl ji přinesenými kůžemi a kožešinami a přispěl i pěkným kusem pazourkového kamene. Kmen jejich přítomnost přivítal, i když záhy poznal povahu hádavé Kiry. Kerek a jeho lidé, kteří přivedli do tábora ještě dva chycené soby a přinesli zásobu uzeného a sušeného masa, se totiž navíc ukázali jako velmi zdatní lovci.

„To je povyku pro nic,“ zahulákal. „Já tě přetrhnu jak...“

Mohutný Kerek nedořekl, popadl skoro o dvě hlavy menší Kiru v pase a za jejího stálého ječení ji odnesl do své chýše. Tady jekot záhy umlkl a po chvíli už Kira vyšla z chýše klidná, dokonce se zdálo, že s lehkým úsměvem.

Pozornost tábora se konečně obrátila k Niamovi s Motem. Ženy obdivovaly neobvyklou barvu liščí kožešiny, Mama prohmátávala těla zajíců i bělokura, zda mají dostatek tuku.

Muži se naoko tvářili netečně, přesto oba chlapci cítili jejich zájem i uznání. Toho se jim ostatně dostalo také v nebyvalé míře, když jim Silam pokynul, aby se připojili k poradě v mužské chýši.

Zapomeňte na zubry

V nevětrané chýši vládlo ponuré šero, v ohništi neplápolal žádný plamínek, jen z horkého popela stoupal slabý dým.

Muži mlčeli, dokud se chýše nenaplnila a nedorazil nejstarší z nich, sice již pomalý a slabý, ale velezkušený Opál.

„Je na čase,“ ujal se slova všemi respektovaný Silam, „vydat se na velký lov.“

Muži pokyvovali hlavami.

V táboře sice ještě nebyl hlad, ale zásoba masa v ledové jámě se teď na konci zimy už poněkud kazila. Docházelo uzené a sušené maso – muži mimoděk vzhledli k vrcholku chýše, kde visely jeho malé a nevábne zbytky. Poslední z chycených sobů, které přivedl Kerek, byl poražen už před mnoha dny. Zajíci, lišky a lumíci, občas chycení do ok, tluček nebo vyhrabaní z nor, jsou sice vítanou pochoutkou, ale na dlouhou dobu hlad celého kmene nezaženou.

Dobře zorganizovaný, třeba několikadenní lov. To je teď potřeba.

Připraveni byli dostatečně. Celou zimu muži vyráběli zbraně. Především oštěpy. Lehké, z rovných lískových prutů, dostatečně dlouhé, se zatvrdlými špicemi opálenými nad ohněm. Těmi se dalo dohodit na velkou vzdálenost. Zvěř sice většinou nezabily, ale zranily a zpomalily ji nebo zastavily. To těžké dubové a jilmové oštěpy a kopí s hroty ze zašpičatělých kostí, parohů, nebo dokonce ze vzácného pazourku už byly opravdové smrtící zbraně. Takový oštěp, vržený velkou silou, dokázal zabít také koně nebo slabého zubra.

Zubr. To by bylo něco!

„Zapomeňte na zubry,“ pronesl do ticha starý Opál, jako by ostatním četl myšlenky.

„Na velký lov je potřeba celého kmene. I žen a větších dětí jako naháněčů. Zvěř je daleko a dlouhý pochod by byl pro celý kmen vyčerpávající.“

Ač neradi, muži souhlasně zabručeli.

„Ještě musíme nějakou dobu vydržet,“ sklesle pronesl Silam. „V rozmrzající půdě u vody se dají najít kořeny orobince na kaši, v zásobách zbývá ještě trocha oříšků limby a sušených ostružin...“

Muži se usklíbli.

„... a masa v jámě je pořád ještě dost, i když trochu smrdí.“

To jsou vyhlídky. Trpká kaše a smradlavé maso!

Muži sebou neklidně šili, polohlasem kleli a v duchu posílali Silama i s jeho sušenými ostružinami do... no, do daleka.

„Za zvěří ale můžeme vyrazit v menších skupinkách,“ navázal Opál, když viděl mezi lovci neklid.

„Ženy a děti necháme v táboře, snáz se jim bude snášet trocha hladu v teple a bezpečí než v promrzlé stepi,“ dodal.

„Dobře,“ rychle se ujal slova opět Silam, aby neztratil respekt. „Lín si vezme ráno některé z větších chlapců a obejdou Velký kopek, jestli nenarazí na stopy zvěře.“

Lín, skvělý lovec a stopař, dal tichým zamručením najevo souhlas.

„Kerek se svými muži se vydá na západní stranu.“

Silam se podíval na Kereka, ten přikývl na znamení, že se podvoluje jeho příkazům. Západně od tábora je jeho letní loviště, kde se dobře vyzná. Brodit se mokřinami nebude teď nic příjemného, ale v močálech dole u soutoku by se mohla nějaká zvěř skrývat.

Koho poslat na východ?

Silam upřel oči na rozložitého, mnoha jizvami poznamenaného lovce, který jeho pohled opětoval s nerudným výrazem. Ne, s Krkavcem se teď dohadovat nebude.

„Kel, Kot a Gor půjdou na východ po proudu řeky až k bažinám. Před zimou tam bobři stavěli hnízda a možná se už vrátila hejna kačen nebo nějaký pár labutí.“

„A vy dva,“ obrátil se Silam na Mota s Niamem, „když se vám dnes tak dařilo, půjdete klást další pasti.“

Chvilí se zamyslel a pak změnil své rozhodnutí.

„Ne. Raději půjdete s Línem. Hodně se od něj naučíte.“

Kožešina se jí svezla z ramen...

Přiblížil se večer.

Jako odměnu pro svého syna dostala jednoho ze dvou ulovených zajíců Niamova matka Čema.

Jindy by ho nechala pár dní uzrát, ale v dobách nedostatku potravin nechtěla riskovat, že zajíc záhadně zmizí. Stávalo se to. Utekl, potutelně se smáli v takovém případě sousedé a někdy vypukla kvůli „uprchlé“ kořisti i divoká rvačka.

Čema začala opatrně stahovat ztuhlého zajíce, kterého přidržovala za zadní nohy Žíně, Niamovo dvojče, jen o pár těžkých chvil starší sestra. Kůže držela pevně. Žíně, i když trochu vyzáblá, měla síly dost, přesto ji stálo hodně úsilí zajíce udržet.

„No tak, chyť ho pořádně,“ zavrčela Čema podrážděně na děvče zápolící s mrtvým ušákem.

„Copak nám uteče?“ ušklíbla se Žíně a uhnula před pohlavkem.

Čema cloumala zajícem i Žíní, až na jednom místě, ke své malé radosti, kůži natrhla.

Škoda, kožešinka byla velmi hustá a hebká, až ji očistí a vyčiní, bude radost z ní šít. Z takových kůže jsou nejlepší hřejivé vesty. No nic, díra v kůži se zašije, na pomoc si teď ale Čema raději zavolala místo dcery svou sestru, zrzavou podsaditou Latu.

Zajíc byl hubenější, než se zdál ještě v kožichu. Bylo vidět, že teď, na konci zimy, dochází síly většině tvorů.

Čema zajíce vyvrhla, vnitřnosti, až na játra, dala stranou – budou se hodit do pastí na lišky. Vyvrženého zajíce napíchla na rožeň vysoko nad ohništěm a pomalu opékala. Játra položila na rozpálený plochý kámen z boku ohniště, po chvíli je otočila a posypala troškou sušených cibulek medvědího česneku. Tahle pochoutka bude patřit Niamovi.

Játra byla malá, Niam se přesto podělil s Žíní i se svým menším bratrem Kňukem.

Možná vůně pečeného zajíce, možná jen náklonnost k Čemě přilákala do chýše starého Opála. Za ním přišlo několik větších

děti, Noma z vedlejšího obydlí a s ní i její muži Kot s Gorem, kteří ji neradi nechávali samotnou. Po chvíli dorazili i další lidé, brzy v chýši nebylo k hnutí. Někdo přinesl kus uzeného masa, jiný hrst oříšků, většina přišla s prázdnýma rukama. Děti se poštuchovaly, ženy si špitaly, muži zamyšleně hleděli do ohně, někteří koutkem oka blýskali po Nomě.

V chýši bylo teplo, Noma si přesto přisedla k ohni. Otočila se k němu holými zády, odlesky plamenů kreslily po jejích lopatkách divoké obrazce.

Vedle Nomy se čelem k ohni uvelebila Žíně a k ní se posadila její kamarádka Luna.

Když seděly dívky bok po boku, byly obě stejně vysoké. Jinak se ovšem poněkud lišily.

Hubená Žíně s kostnatými rameny a velkými, věčně odřenými koleny i neposednou povahou připomínala spíš chlapce. Také s kluky trávil spoustu času. Z luku střílela stejně dobře jako oni a v běhu ji překonal snad jen její bratr Niam. Žinina tvář, lemovaná kudrlinkami téměř havraních vlasů, byla oproti jiným dětem tmavší, snědá, její oči se v šeru chýše zdály téměř černé.

To Lunina pleť byla světlejší, vlasy hnědé, světlem ohně teď obarvené trochu do rezava, oči nezvykle modré. Luna byla také štíhlá, přesto její postava už měla blíž k ženě než dítěti. Kožešina, ve které přišla, se jí svezla z ramen, Luna si ji převázala kolem prsou a zamyšleně ji dlouhými prsty pročesávala. Její plné rty se zlehka navzájem dotýkaly, jak si neslyšně broukala jakýsi popěvek.

„Co zíráš?“

Niam sebou trhl po posměšných slovech Žíně. Teprve teď si uvědomil, že už delší dobu upírá zrak na Lunu.

Zastyděl se, a aby zakryl své rozpaky, mocně se vysmrkal na hliněnou podlahu pod svýma nohama.

Kolem ohně se rozhostilo nezvyklé ticho. Malé děti už usnuly v zadní části chýše, větší si přinesly k ohni hračky. Muži mlčky pozorovali plameny, bůhvíco se jim honilo hlavou. V takových chvílích přicházel čas vyprávění.

Opálova vyprávění.

První Opálovo vyprávění

Opál se nedal k vyprávění dlouho pobízet.

Oheň žhnul do tmy rudými plamínky a na stropě chýše se pomalu otáčel temný stín rožněného zajíce.

V dobách, kdy byl Silam ještě malý hoch, spustil Opál a děti tahle představa rozesmála.

V dobách, kdy byl Silam malý hoch, pokračoval stařec, žil v našem kmeni muž, kterému jsme říkali Kámen. Byl už starý, ale nikdo jiný neuměl tak dobře pracovat s pazourkem jako on. Dokázal jediným křísnutím ohnivého kamene o pazourek vyvolat takové hejno jisker, že by od nich vzplál i mokrý mech. Z valounů štípal čepele dlouhé a úzké jako list trávy ostrice i široké, s jednou hranou ostrou a druhou tupou a otlučenou, aby neřezala do ruky. Každým úderem parohem do pazourkového jádra odštípl požadovaný tvar.